

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ МАРКЕТИНГУ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФАРМАЦЕВТИЧНОГО МАРКЕТИНГУ
ТА МЕНЕДЖМЕНТУ**

**МАТЕРІАЛИ
ІІІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
INTERNET-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**МЕНЕДЖМЕНТ ТА МАРКЕТИНГ У СКЛАДІ
СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ, НАУКИ, ОСВІТИ, ПРАКТИКИ**

**МЕНЕДЖМЕНТ И МАРКЕТИНГ В СОСТАВЕ
СОВРЕМЕННОЙ ЭКОНОМИКИ, НАУКИ,
ОБРАЗОВАНИЯ, ПРАКТИКИ**

**MANAGEMENT AND MARKETING
IN THE MODERN ECONOMY,
SCIENCE, EDUCATION AND PRACTICE**

26 – 27 березня 2015 року

Харків

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ МАРКЕТИНГУ**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФАРМАЦЕВТИЧНОГО МАРКЕТИНГУ
ТА МЕНЕДЖМЕНТУ**

**МЕНЕДЖМЕНТ ТА МАРКЕТИНГ У СКЛАДІ СУЧАСНОЇ
ЕКОНОМІКИ, НАУКИ, ОСВІТИ, ПРАКТИКИ**

**МАТЕРІАЛИ
ІІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ INTERNET-
КОНФЕРЕНЦІЇ**

26 – 27 березня 2015 року

Видавництво НФаУ
Харків 2015

Редакційна колегія:

проф. Малий В.В. (голова), проф. Слободянюк М.М., доц. Дорохова Л. П.,
доц. Рогуля О.Ю., доц. Тіманюк І.В., доц. Ольховська А.Б.

Відповідальний секретар: проф. Слободянюк М.М.

Укладач: Алєкпєрова Н.Ф.

(конференція зареєстрована в УкрІНТІ від від 09.07. 2014 р. № 496)

Менеджмент та маркетинг у складі сучасної економіки, науки, освіти, практики : Матеріали III міжнародної науково-практичної Internet-конференції (м. Харків, 26 - 27 березня 2015 р.) / редкол. : В. В. Малий та ін. – Х. : НФаУ, 2015. – 411 с.

Збірник містить матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції науковців та практиків, що здійснюють діяльність в цілому в сфері менеджменту й маркетингу та в галузі фармації з різних країн світу.

Розглянуто сучасні досягнення та використання менеджменту й маркетингу у сучасній економіці; форм та методів викладання дисциплін організаційно-економічного й управлінського спрямування на основі теорії менеджменту та маркетингу, практичні аспекти управління виробництвом, контролем якості, реалізацією та споживанням лікарських засобів, підвищення якості фармацевтичної допомоги, управління раціональним використанням лікарських засобів та відповідальним самолікуванням.

Для широкого кола наукових, науково-педагогічних і практичних працівників, що займаються питаннями менеджменту й маркетингу та лікознавством.

Матеріали подаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СИСТЕМ ПІДГОТОВКИ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ КАДРІВ ДЕЯКИХ КРАЇН

Т. П. Зарічна, А. В. Самко, Л. О. Юрчишина

Запорізький державний медичний університет, Україна

ludmilka93@mail.ru

Проведено порівняльний аналіз систем підготовки фармацевтичних кадрів в деяких країнах Західної Європи.

Актуальність. В сучасному світі вища освіта вважається фундаментом розвитку людини і прогресу суспільства, підтримує формування інтелектуального, духовного та виробничого потенціалу суспільства.

Питання престижності фармацевтичної освіти і місце фармації в суспільстві на даному етапі розвитку людства, стоїть дуже гостро.

Метою даної роботи є порівняльний аналіз систем підготовки фармацевтичних кадрів в деяких країнах Західної Європи.

Об'єктом дослідження стали системи підготовки фармацевтичних кадрів в Чеській Республіці, Болгарії, Німеччині, Італії, Франції, Англії, Польщі.

Результати та їх обговорення. Порівняльний аналіз систем підготовки фармацевтичних кадрів в зазначених країнах дозволив встановити, що в даних країнах готують фармацевтичних фахівців згідно умов Болонської декларації. При цьому в кожній країні існують власні правила, норми та вимоги.

Так, вищу фармацевтичну освіту в Чеській Республіці отримують в єдиному державному навчальному закладі – університеті в Градец-Кралове.

Крім цього, в країні є Ветеринарно-фармацевтична академія в місті Брно, проте її не рекомендують для отримання фармацевтичної освіти, адже там більше уваги приділяється ветеринарній медицині і дипломи фармацевтів не є загальновизнаними.

Студенти навчаються за Болонською програмою і отримують такі наукові ступені: «бакалавр» – 3 роки; «магістр» – 5 років і «доктор наук» – 2-3 роки навчання.

На фармацевтичному факультеті вивчаються різні профілюючі предмети, необхідні для роботи не лише в Чехії, але й закордоном, від Німеччини до Австралії, адже в університеті зацікавлені у працевлаштуванні своїх випускників у різних країнах світу.

Концепція навчальної програми відповідає сучасному стану і стандарту фармацевтичних наук, потреби фармацевтичній практиці в європейському контексті, і це створює основу для аспірантури.

Випускники факультету можуть працювати в аптеках, фармацевтичних компаніях, біохімічних лабораторіях, займатися розробкою, контролем якості ліків та інше.

Щодо іноземних громадян, то для вступу в докторантуру їм необхідно нострифікувати свій диплом про вищу освіту.

В Болгарії студенти навчаються в університеті Софії на факультеті фармації. Тривалість курсу навчання становить п'ять років, і воно організовано за трирівневою системою – "бакалавр" з мінімальним терміном навчання чотири роки; "магістр" з терміном навчання один рік після отримання ступеня "бакалавр"; "доктор" – три роки після отримання ступеня "магістр".

Випускники за спеціальністю «Фармація» отримують ступінь магістра і за законом мають право працювати фармацевтами.

Всі, бажаючи навчатися в Болгарії, повинні пройти 9-місячний курс болгарської мови. Крім вивчення іноземними громадянами болгарської мови, їм пропонується вивчення математики, фізики, хімії, біології, а також треба пройти доуніверситетську підготовку іноземних студентів.

У Німеччині не існує жорсткої системи навчання в обов'язковому порядку. Навпаки, кожен студент німецького вузу, загалом, наданий самому собі, що дає відому свободу вибору і дій, але і вимагає відповідальності і самодисципліни.

Фармацевтичну освіту отримують в університеті протягом 4 років, потім слідує дванадцятимісячна практика в аптеках. Навчання в університеті складається з теоретичної частини (лекції та семінари) і лабораторних занять.

Як і в інших європейських країнах, вища освіта складається з трьох ступенів: бакалавр – 3 роки, мастер (магістр) – 2 роки та доктор наук.

Після навчання перед здачею письмових іспитів проводиться асистентська практика протягом 8 тижнів (4 тижні в звичайній аптеці і 4 тижні в лікарняній або військовій), на підприємствах фармацевтичної промисловості, в контрольно-аналітичних лабораторіях. Допускається проходження практики за кордоном, у країнах ЄЕС.

Після чотирьох років навчання студент протягом 12 міс. працює в аптеці. Успішна практична підготовка та здача іспитів є передумовою для допуску випускника до самостійної роботи в якості фармацевта.

Система фармацевтичної освіти у Німеччині за тривалістю навчання відповідає вимогам, що пред'являються ЄЕС і це дозволяє німецьким фармацевтам працювати за фахом у кожній із країн ЄЕС.

Щодо вступу до університету іноземних студентів, їм необхідно скласти екзамен на знання державної мови та набрати необхідну кількість балів при складанні вступних екзаменів в самому університеті. Весь процес вступу проходить на рівні з студентами Німеччини.

У Франції вища фармацевтична освіта є п'ятирічною на підставі Декрету Президента країни від 5 березня 1952 року.

Університети, які мають право видавати дипломи докторів університетів за спеціальністю фармація (*Docteur de l'Universite*) знаходяться в Парижі, Нанті, Монпельє, Страсбурзі і Бордо.

Період навчання спеціальності включає один рік аптечного стажування і чотири роки теоретичного курсу.

Після закінчення фармацевтичного вузу випускники можуть продовжити навчання і провести експериментальні дослідження з метою захисту дисертації на здобуття наукового ступеня ліценціата, а потім і доктора фармації.

В Італії після європейської університетської реформи, що відбулася в 2007 році, фармацевтичні спеціальності були включені в категорії спеціальностей 14S, для яких розроблена одноступенева система вищої освіти, яка передбачає отримання диплома магістра фармації (*laurea magistrale con il ciclo unico*).

Отримання фармацевтичної освіти в італійському університеті дає право займатися фармацевтичною діяльністю у всіх країнах Європейського співтовариства.

Деякі італійські університети пропонують випускникам, які отримали диплом магістра фармації, пройти післядипломне спеціалізацію з клінічної фармації.

В Англії фармацевти вчаться чотири роки, а протягом п'ятого проходять обов'язкову перед реєстраційну практику поза навчального закладу.

Програми навчання в усіх фармацевтичних вузах акредитовані Королівським Фармацевтичним Товариством і охоплюють всі основні фармацевтичні дисципліни, хоча деякі відмінності можуть спостерігатися в кількості і якості предметів, які викладаються.

Перш за все, англійська фармацевтична освіта націлена на підготовку за потребам на ринку праці фахівців і відрізняється високою практичністю. В Англії після навчання фахівець підготовлений достатньо для практики в країнах Британської співдружності.

Програми університетів країн, адаптовані до англійської, визнаються автоматично, і фармацевтам набагато легше пройти реєстрацію в УК.

У 1999 році Польща підписала Болонську декларацію, тому система вищої освіти в цій країні не відрізняється докорінно від систем інших європейських країн і складається з трьох основних етапів:

- бакалаврату,
- магістратури,
- докторантури.

На сьогодні вища освіта Польщі має багато переваг. Дипломи польських навчальних закладів визнаються у всіх країнах Європи і в більшості країн світу, при цьому не потрібне додаткове їх підтвердження. Сама ж система освіти в Польщі функціонує відповідно до норм загальноєвропейської схеми (ECTS). Також освіта в Польщі відповідає Міжнародним нормам класифікації освіти (ISCED). На відміну від українських дипломів, що визнаються лише в Україні та країнах пострадянського простору, дипломи польських вищих навчальних

закладів дають більші можливості на працевлаштування і в Україні, і за кордоном. Після закінчення вищого навчального закладу студент отримує європейський диплом, який визнається та дає можливість працевлаштування за спеціальністю у країнах Європейського Союзу, Україні, Росії та інших країнах. В деяких випадках додаток до диплому видається англійською мовою.

На перший погляд, освіта в Польщі має багато спільного з освітою в Україні, це стосується системи освіти. Тим не менш, є суттєві відмінності. Так, з навчальних планів польських вузів виключені ті дисципліни, вивчення яких не має прикладного значення для майбутніх фахівців, або ж, вивчення таких дисциплін зводиться до символічного мінімуму. Крім цього, у великих вузах Польщі, студентам наданий широкий вибір англomовних програм, що в Україні поки залишається рідкістю.

Всі польські ВУЗи медичного спрямування підлягають Міністерству охорони здоров'я Республіки Польща. У практиці це означає, що рішення про прийом кандидатів у медичні вузи Польщі приймаються не міністром освіти РП, а міністром охорони здоров'я. Тому процедура набору іноземних кандидатів у медичні вузи трохи відрізняється від вступу в будь-який інший вуз.

При вступі необхідно врахувати, що такі програми, як лікувальна справа, стоматологія, фармація та т.п. у Польщі не діляться на дві ступені. Тобто щоб отримати диплом провізора, треба провчитися мінімум 6 років, без можливості отримати ступінь бакалавра після трьох років навчання.

Висновки

1. Проведено порівняльний аналіз систем підготовки фармацевтичних кадрів у наступних країнах Західної Європи: Чеській Республіці, Болгарії, Німеччині, Італії, Франції, Великобританії та Польщі.

2. Незважаючи на те, що підготовка фармацевтичних кадрів в зазначених країнах проводиться згідно Болонської системи, кожна з них має свої особливості. При цьому по ідентичності підходів до підготовки фахівців певної галузі, країни можна згрупувати наступним чином:

- Німеччина, Франція, Італія;
- Чеська Республіка, Болгарія;

- Англія;
- Польща.

3. В подальшому результати дослідження будуть використані для проведення порівняльного аналізу за системою підготовки фармацевтичних кадрів в Україні.

Литература

1. Болонський процес: Документи / Укл: З.І. Тимошенко, А.М. Грохов, Ю.А. Гапон, Ю.У. Полеха. – К.: Вид-во Європ.ун-ту, 2004. – 169с.
2. Згуровський М.З. Болонський процес: шляхом європейської інтеграції // Дзеркало тижня. – 2003. - № 40. – 8 жовтня.
3. Корсак К. Система освіти Франції: цілі, структура, досягнення і проблеми // Вища освіта в Україні. - 2001. - №1. - С.91-103.
4. Кремінь В.Г. Болонський процес: зближення, а не уніфікація // Дзеркало тижня. – 2003. - № 48. – 13 грудня.

The comparative analysis of the systems of professional pharmaceutical staff in some countries is described in this article.

ИЗУЧЕНИЕ ПРЕДПОЧТЕНИЙ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ ВИДОВ ИНФОРМАЦИИ (НА ПРИМЕРЕ ПАРФЮМЕРНО-КОСМЕТИЧЕСКОЙ ПРОДУКЦИИ) Е.И. Грибкова, О.В. Базаркина, Г.А. Галкина, М.И. Ежова	84
МЕТОДИКА ОЦЕНКИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ ФАРМАЦЕВТОВ Датхаев У. М., Шопабаева А. Р., Кеукенова Ж.К., Шертаева К.Д., Умурзахова Г.Ж., Султанбеков А.А.	90
КАДРЫ ДЛЯ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ: КОГО, КАК И ГДЕ ГОТОВИТЬ К.М. Елшибекова, А. Р. Шопабаева, К.Б. Жарымбетов	100
ИГРА КАК ФОРМА ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ПОСЛЕДИПЛОМНОГО ОБУЧЕНИЯ ФАРМАЦЕВТОВ У.М. Датхаев, К.Д. Шертаева, А.Р.Шопабаева, Г.Ж Умурзахова, А.А.Султанбеков	104
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СИСТЕМ ПІДГОТОВКИ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ КАДРІВ ДЕЯКИХ КРАЇН Т.П. Зарічна, А.В. Самко, Л.О. Юрчишина	109
ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ЯК ОДНОГО З ЕЛЕМЕНТІВ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ Зарічкова М. В.	115
ІНДЕКС УТИЛІТАРНОСТІ ЯК ІНДИКАТОР ОЦІНКИ ДОЦІЛЬНОСТІ ВНЕСЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ДО ЛОКАЛЬНОГО ФОРМУЛЯРА Кабачна А.В., Шелкова Е.В., Кабачний О.Г.	118
УПРАВЛІННЯ ВІДПОВІДАЛЬНИМ САМОЛІКУВАННЯМ ЧЕРЕЗ ПРОТОКОЛИ ПРОВІЗОРА Скуратівська С.І., Шматенко О.П.	121
АНАЛІЗ СИСТЕМ МОНИТОРИНГУ ПОБІЧНИХ РЕАКЦІЙ В РІЗНИХ КРАЇНАХ СВІТУ Олійник О. Е., Євтушенко О. М.	124
СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСТЮ В ДІЯЛЬНОСТІ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ Кайдалова А. В., Погребняк О. С.	125
ПІДХОДИ ДО ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ У СФЕРІ ЯКОСТІ ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ Лебединець В. О.	127
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ: ПОГЛЯД СТУДЕНТСТВА Ткаченко Н.О., Червоненко Н.М.	130
ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ГОМЕОПАТИЧНОЇ АПТЕКИ ШЛЯХОМ ПЕРЕГЛЯДУ ОСНОВНИХ ЇЇ ФУНКЦІЙ І ЗАВДАНЬ Толочко В.М., Вакуленко Д.В.	132